

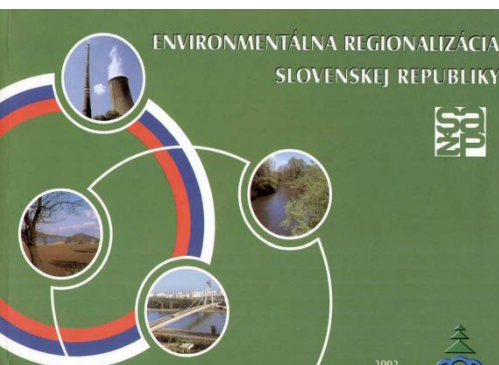

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

*Environmentálna
regionalizácia a jej využitie
pre strategické plánovanie v
oblasti životného prostredia*

www.sazp.sk

- **Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky je proces s štvorročným cyklom spracovania, prostredníctvom ktorého sa vyčleňujú polygóny (regióny) s určitou kvalitou životného prostredia.**
- Tieto regióny sa určujú pomocou vybraných, dostupných environmentálnych charakteristík.

Prečo vznikla úloha:

- Čl. 45 Ústavného zákona č. 46/1992 Zb.
- Zákon č. 460/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov
 - č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám
 - č. 205/2011 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií
 - plnenie povinnosti voči EHK OSN o prístupe k informáciám

Predchádzajúce prístupy k ERS:

Ekologický generel Slovenska (vtedy ako súčasti ČSSR z roku 1985) – priestorová diferenciácia Slovenska.

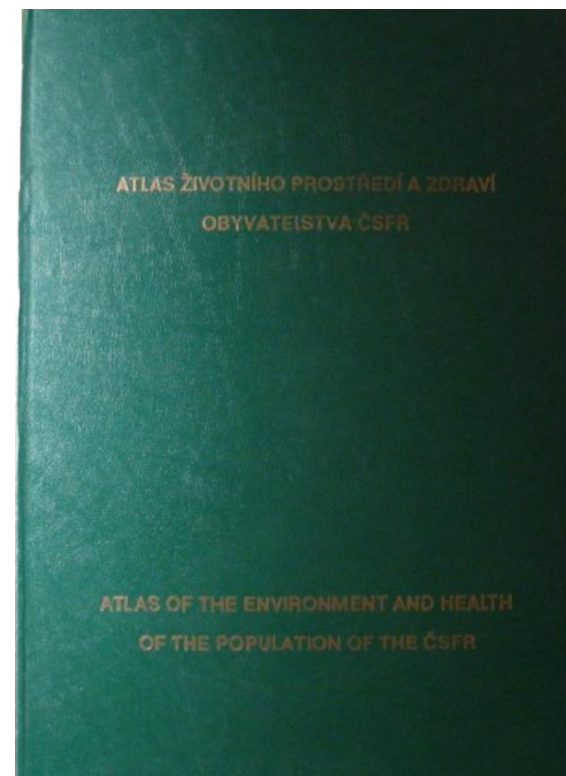
Cieľom bolo vymedziť oblasti:

- bezproblémové (z ekologického hľadiska)
- preťažené
- s najväčším výskytom negatívnych ekolog. Faktorov

Atlas životného prostredia a zdravia obyvateľstva (z roku 1992) – hlavná mapa „Úroveň životného prostredia“ – bola spracovaná na základe analýzy jeho hygienickej vhodnosti územia (znečistenie ovzdušia, hluku).

V ďalšom období doplnené diferenciaciou krajinárskej a urbanizovanej vhodnosti územia SR. Bolo vyčlenených 5 tried kvality ŽP.

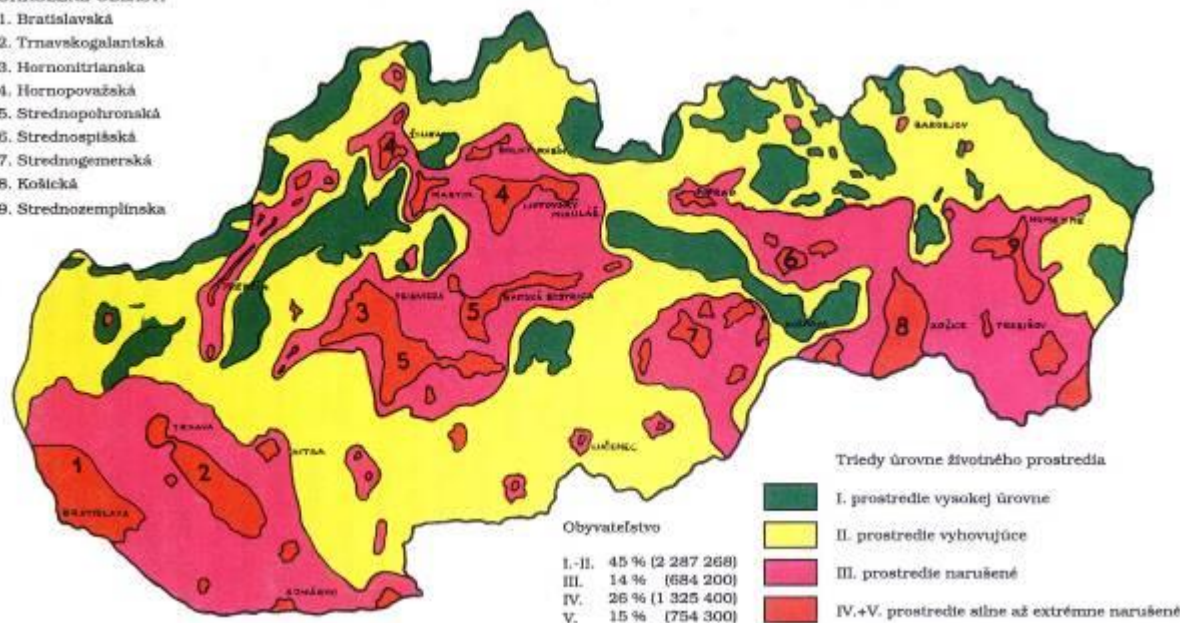
Následne bolo v rokoch 1992 – 1993 vyčlenených 9 zdravotne závadných (ohrozených oblastí)

OHROZENÉ OBLASTI

1. Bratislavská
2. Trnavskokolárská
3. Hornonitrianska
4. Hornopovažská
5. Strednopohronská
6. Strednospišská
7. Strednogemerská
8. Košická
9. Stredozemplínska

Úroveň životného prostredia v Slovenskej republike

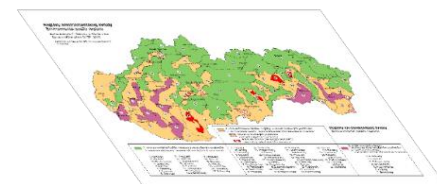
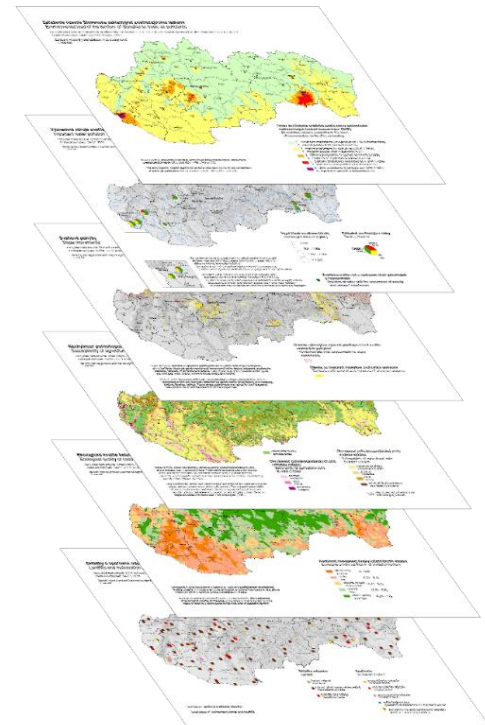
Environmentálna regionalizácia SR z roku 1992

- Spracované nakladaním a presvecovaním analógových máp a ručným vykresľovaním na priesvitky.

Vybrané environmentálne charakteristiky:

- Všeobecné mapy DMR ...
- Kapitola Ovzdušie (13 máp)
- Kapitola Voda (19 máp)
- Kapitola Horniny (6 máp)
- Kapitola Pôda (6 máp)
- Kapitola Biota a krajina (11 máp)
- Kapitola Odpady (9 máp)

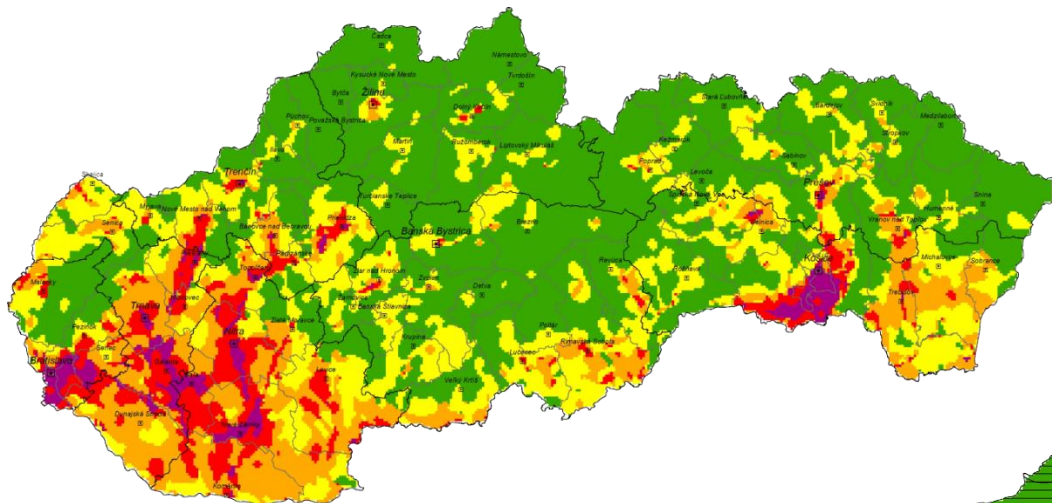
Celkovo je podkladová báza máp tvorená približne 64 mapami.

Analytické mapy:

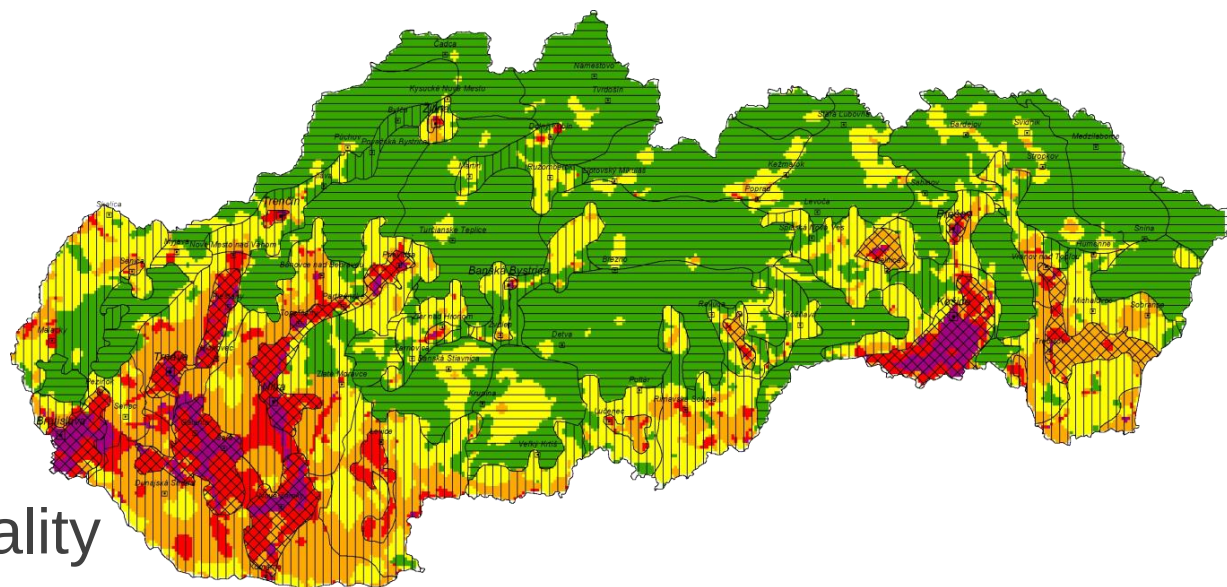
- Znečistenie ovzdušia (0,8)
- Oblasti riadenie kvality ovzdušia (0,4)
- Citlivé a zraniteľné oblasti (0,2)
- Chemický stav útvarov podzemných vôd (0,7)
- Chemický stav útvarov povrchových vôd (0,3)
- Ekologický stav / potenciál útvarov povrchových vôd (0,3)
- Kontaminácia pôdy (0,7)
- Znečistenie riečnych sedimentov (0,4)
- Environmentálne záťaže (0,7)
- Dostupnosť k prevádzkovaným skládkam a spaľovniam (0,3)
- Koeficient ekologickej stability (1)

Rastrová mapa na základe prieniku analytických máp pomocou váženého aritmetického priemeru

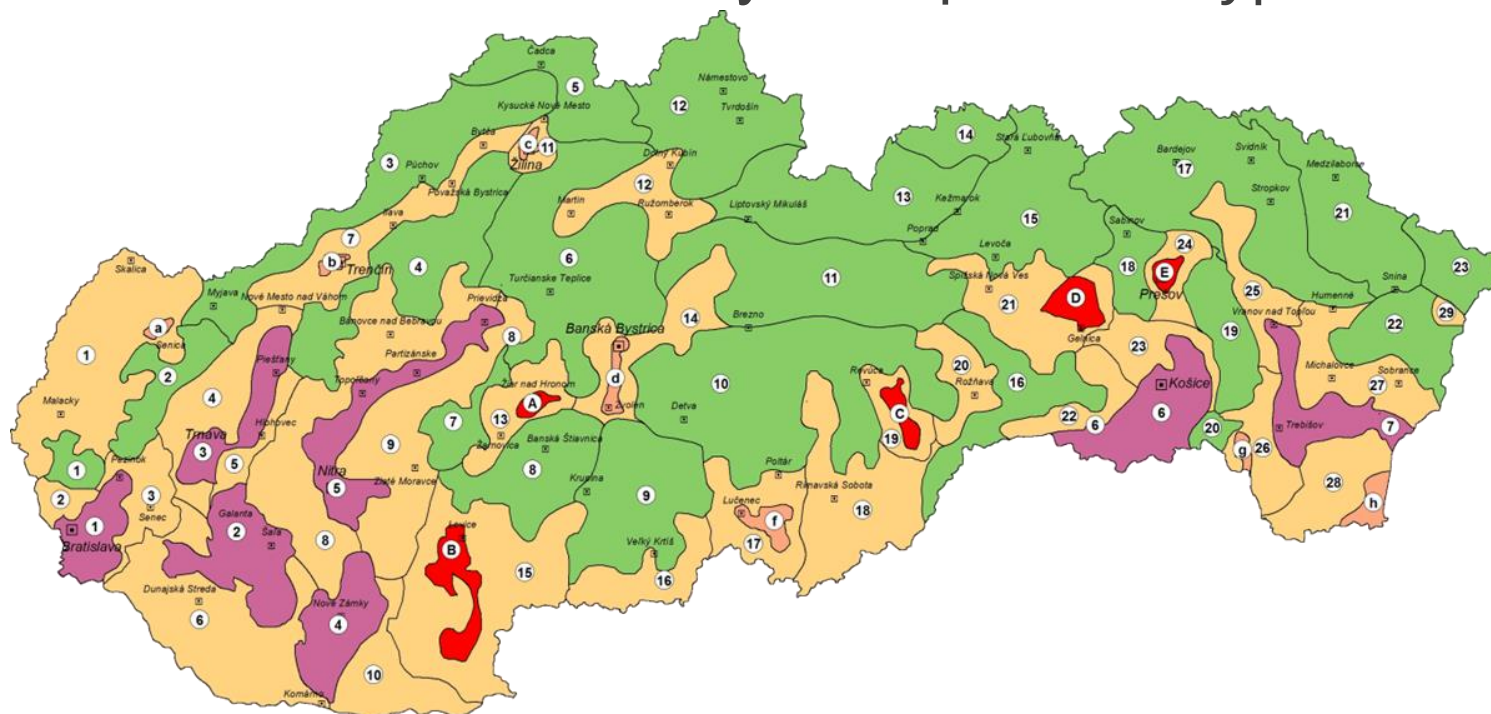
Generalizácia

– z 5 tich na 3 typy
regiónov environ. kvality

Regióny environmentálnej kvality:

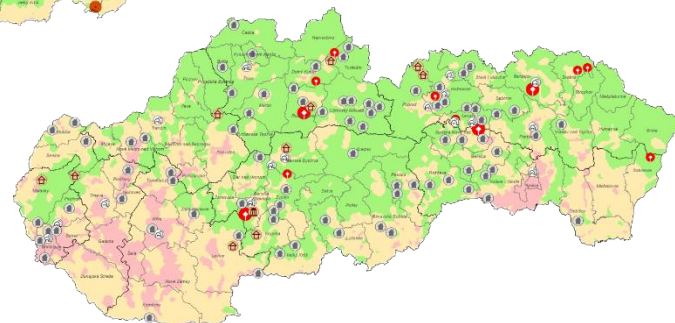
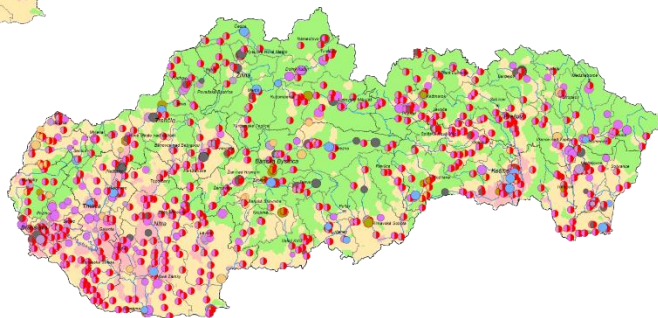
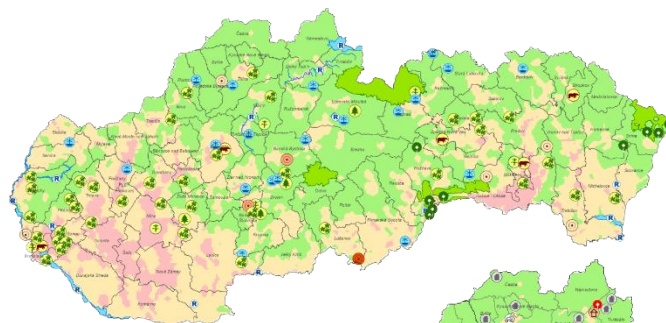
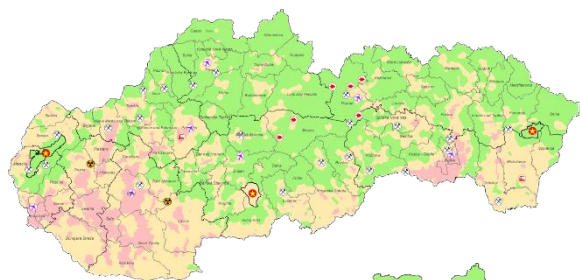
- sú členené do 3 kvalitatívnych stupňov a 2 typov okrskov

1. Env. kvalita – 23 regiónov, **2.** Env. kvalita – 29 regiónov - 8 okrskov s narušeným prostredím a 4 okrsky so značne narušeným prostredím **3.** Env. kvalita – 7 regiónov

Environmentálna kvalita :

Pozostáva z 9 máp, ktoré podávajú obraz o environmentálnej kvalite územia SR rozčleneného do jednotlivých regiónov. Doplnené sú o kultúrne a prírodné objekty lokálne zlepšujúce a zhoršujúce environmentálnu kvalitu územia a environmentálne záťaž.

Regióny 3. environmentálnej kvality – zaťažené oblasti

Publikácia sa podrobne venuje regiónom so silne narušeným prostredím.

- Ovzdušie
- Voda
- Odpady
- Špecifické environmentálne problémy
- Vybrané faktory pozitívne ovplyvňujúce ŽP

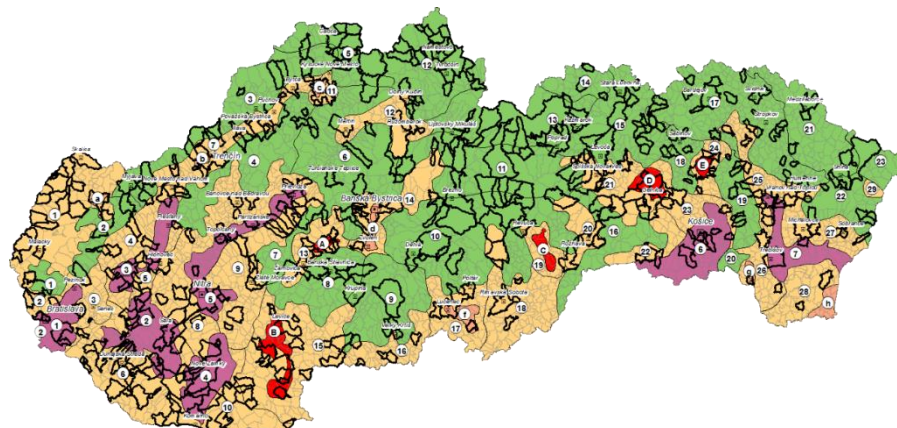
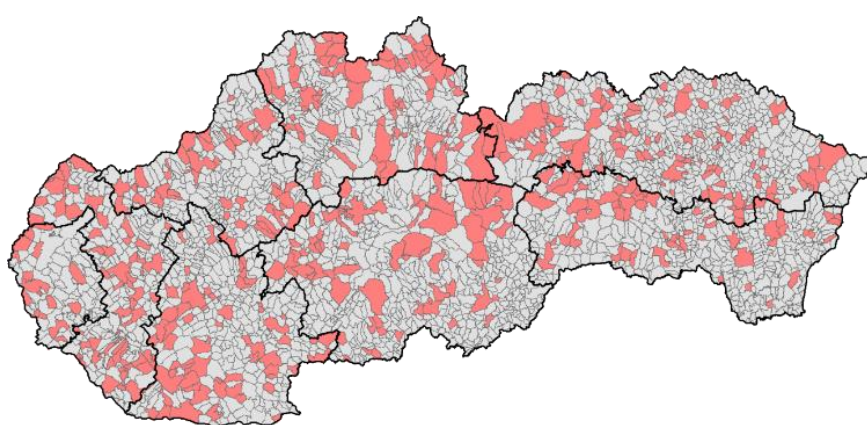
2 pohľady na ERS v rámci strategického plánovania:

- **podklad pre tvorbu a usmernenie zákonov na zlepšenie stavu ŽP na Slovensku**

Dotačné programy na dobudovanie verejných vodovodov, ČOV, zadržiavanie vody v území (protipovodňové opatrenia), dotácie pre využívanie solárnej energie, likvidácia nelegálnych skládok...

- spätná väzba na prijaté opatrenia:

„Komparatívna mapa SR vynaložených finančných prostriedkov z operačných programov EÚ v rokoch 2010 -2015“

Do istej miery je možné porovnať regióny kvality ŽP s podporenými prijímateľmi. Z čoho vyplýva fakt že vo veľkej miere smerovali finančné prostriedky práve do regiónov s mierne narušeným prostredím alebo do regiónov so silne narušeným prostredím.

Vízia:

- **Nad'alej informovať laickú i odbornú verejnosť.**
- **Automatizovať v čo najväčšom rozsahu podkladové údaje.**
- **Skrátiť dobu spracovania a umožniť tak zväčšiť objem vstupných dát.**
- **Predikovať niektoré udalosti v rámci ERS na základe dostupných dát.**

Ďakujem za pozornosť !

<https://www.enviroportal.sk/spravy/environmentalna-regionalizacia>

Bc. Tomáš Mičík

tomas.micik@sazp.sk

+421/41 507 09 24

www.sazp.sk